

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi  
Judecător: Igor Brai  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău  
Judecători: Budăi Nelea  
Efros Valeri  
Muruianu Ion

## DECIZIE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

### Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător: Tatiana Vieru  
Judecători: Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Crudu Dionisie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Procurorul raionului Anenii Noi, Viorel Gaina în interesele lui Rusu Vasili împotriva lui Crudu Dionisie, Țurcan Ion și Țurcan Valentina, intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi, Badalova Viorica și Jeleznîi Angela, cu privire la declararea nulității actelor juridice,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2017, prin care au fost restituite cererile de apel declarate de Crudu Dionisie și de către Țurcan Ion și Țurcan Valentina,

### c o n s t a t ă :

La 7 iulie 2016, Procurorul raionului Anenii Noi, Gaina Viorel, în interesele lui Rusu Vasili a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Crudu Dionisie, Țurcan Ion și Țurcan Valentina, intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi, Badalova Viorica și Jeleznîi Angela, cu privire la declararea nulității actelor juridice.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 20 ianuarie 2017 acțiunea a fost admisă integral. A fost declarat nul contractul de donație din 28 ianuarie 2015, prin care s-a dispus transmiterea cu titlu gratuit în proprietatea lui Dionisie Crudu a terenului pentru construcție cu numărul cadastral nr. xxxxxxxxx și casa de locuit cu numărul cadastral xxxxxxxxx, amplasate în sat. xxxxx, raionul xxxxxxxxxx, încheiat între Rusu Vasili și Crudu Dionisie, cu radierea dreptului de proprietate acordat prin acest contract. S-a declarat nulă declarația din 25 martie 2015, autentificată de notarul public Angela Jeleznîi, cu privire la renunțul lui Rusu Vasili la dreptul de abitație

viageră. A fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare din 25 martie 2015, a terenului pentru construcție cu numărul cadastral xxxxxxxx și casa de locuit cu numărul cadastral xxxxxxxx, amplasate în sat. Floreni, raionul Anenii Noi, încheiat între Crudu Dionisie și Țurcan Ion, Țurcan Valentina, cu repunerea părților contractante în poziția inițială și radierea dreptului de proprietate acordat prin contractul anulat.

La 14 februarie 2017, Țurcan Ion și Țurcan Valentina au depus cerere de apel prin intermediul oficiului poștal, prin care au solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La 22 februarie 2017, Crudu Dionisie a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 20 ianuarie 2017, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.69).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Țurcan Ion și Țurcan Valentina, s-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării apelului cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probelor invocate în susținerea acestuia și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 830,32 lei, fiindu-le acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor până la data de 3 mai 2017. S-a comunicat apelanților că în cazul dacă nu vor lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu se va considera depusă și va fi restituită (f.d.65-67).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Crudu Dionisie, s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probelor invocate în susținerea acestuia și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 830,32 lei, fiindu-i acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor până la data de 3 mai 2017. S-a comunicat apelantului că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu se va considera depusă și va fi restituită (f.d.72-74).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2017, au fost restituite cererile de apel declarate de Crudu Dionisie și de către Țurcan Ion și Țurcan Valentina deoarece apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierile de a nu da curs cererii de apel (f.d.93-100).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 6 septembrie 2017, a fost respins recursul declarat de Țurcan Ion și Țurcan Valentina cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2017 (f.d.110).

La 4 octombrie 2017, Crudu Dionisie a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii în partea în care s-a restituit cererea de apel declarată de Crudu Dionisie cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel și acordarea termenului pentru achitarea taxei de stat și prezentarea apelului motivat.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel nu i-a comunicat încheierea din 30 martie 2017 prin care nu s-a dat curs cererii de apel cu acordarea termenului pentru achitarea taxei de stat și prezentarea apelului motivat. La fel nu i s-a comunicat încheierea instanței de apel din 4 mai 2017.

Consideră recurentul că, instanța de apel eronat a dispus restituirea cererii de apel în situația în care nu a cunoscut despre încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, iar la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acestei încheieri.

Neavând la mână hotărârea instanței de fond și încheierile instanței de apel din 30 martie 2017 și 4 mai 2017, la 21 septembrie 2017 reprezentantul său s-a deplasat la sediul instanței de fond unde a primit copiile actelor judecătorești.

Menționează recurentul că, dorește să achite taxa de stat și să prezinte cererea de apel motivată, însă, încheierea instanței de apel din 4 mai 2017 este o piedică în accesul său la justiție.

Examinând cererea de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum atestă actele cauzei, încheierea contestată a fost pronunțată la data de 4 mai 2017, care a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 2 iunie 2017 (f.d.101). Această încheiere a fost eliberată la cererea reprezentantului lui Crudu Dionisie la data de 21 septembrie 2017. Cererea de recurs a fost depusă la data de 4 octombrie 2017.

Astfel instanța de recurs concluzionează că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în interiorul termenului prevăzut de lege.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea respingerii recursului declarat de Crudu Dionisie și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2017

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Crudu Dionisie, urmează fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum urmează din actele cauzei s-a constatat că, la data de 20 februarie 2017, Crudu Dionisie a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 20 ianuarie 2017 (f.d.69-70 verso).

Conform art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Crudu Dionisie cu acordarea unui termen până la data de 3 mai 2017 pentru prezentarea cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept, probele invocate și prezentarea dovezii de plată a taxei de stat. Totodată, s-a explicat apelantului Crudu Dionisie că, chestiunea privind primirea cererii de apel v-a fi soluționată în ședința de judecată stabilită pentru data de 4 mai 2017 (f.d.72-74).

Încheierea prin care nu s-a dat curs apelului declarat de Crudu Dionisie, a fost expedită la adresa indicată de către acesta în cererea de apel nemotivată – or. xxxxxxxx, str. xxxxxxxx, xxx, od. xxx. Concomitent, instanța de apel a expedit această încheiere și la adresa lui Crudu Dionisie care a fost indicată în contractul de donație – mun. xxxxxxxx, str. xxxxxxxxxxxx, nr. xx, ap. xx (f.d.5, 69, 75).

Aici, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a întreprins acțiunile de înștiințare în conformitate cu prevederile art. 100-105 din Codul de procedură civilă. Însă, potrivit avizelor de recepție restituite instanței, Crudu Dionisie nu a recepționat încheierea din 30 martie 2017 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, deoarece, potrivit mențiunii Oficiului Poștal nr. xx, Crudu Dionisie nu locuiește pe adresa mun. xxxxxxxxxxxx, str. xxxxxxxxxxxx, xx, ap. xx (f.d.78-80), iar de la adresa mun. xxxxxxxx, str. xxxxx, xx, od. xx, nu a fost reclamată (f.d.81-83).

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Crudu Dionisie nu a lichidat în termen de până la data de 3 mai 2017 neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017. În consecință, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2017, s-a restituit apelanților Țurcan Ion, Țurcan Valentina și Crudu Dionisie cererile de apel declarate împotriva hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 20 ianuarie 2017, cu toate actele anexate.

În acest sens instanța de recurs menționează că, termenul de procedură se calculează potrivit dispozițiilor art. 110 Cod de procedură civilă, conform căruia termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Iar potrivit art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sânt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Conform art. 10 alin. (1) – (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Mai mult, principiul disponibilității participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale stabilite la art. 61 Cod de procedură civilă, este afectat în pricină în condițiile în care pe parcursul unei perioade îndelungate din data depunerii cererii de apel nemotivate la 22 februarie 2017, apelantul/recurent Crudu Dionisie cunoscând despre obligativitatea prezentării apelului motivat, obligație ce aparține acestuia potrivit Legii procedurale, nu a prezentat înscrisurile respective nici la declararea recursului.

Colegiul reține drept neîntemeiat argumentul recurentului cu privire la faptul că nu a recepționat și nu a cunoscut despre existența încheierii instanței de apel din data de 30 martie 2017 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, or, Crudu Dionisie avea obligația de a urmări corespondența parvenită în adresa sa prin intermediul oficiului poștal indicată în cererea de apel nemotivată depusă la 22 februarie 2017.

Nedepunerea de către partea în proces a diligențelor necesare pentru înlăturarea în termen a neajunsurilor nu poate constitui o circumstanță favorabilă recurentului în anularea încheierii contestate.

Buna-credință prezumă că, partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarului, despre care a cunoscut cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea sa și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că Crudu Dionisie neprezentând apelul motivat în termenul acordat de instanța de apel, a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională, iar instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel. Or, Crudu Dionisie s-a interesat de soarta cererii de apel nemotivate pe care a depus-o la data de 20 februarie 2017 (f.d.70) peste o perioadă

mai mare de șapte luni, abia la data de 21 septembrie 2017, când a solicitat prin cerere de a face cunoștință cu înregistrările audio ale ședințelor de judecată (f.d.118).

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012 ).

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea contestată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate în cererea de recurs sânt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Crudu Dionisie ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Crudu Dionisie.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Procurorul raionului Anenii Noi, Viorel Gaina în interesele lui Rusu Vasili împotriva lui Crudu Dionisie, Țurcan Ion și Țurcan Valentina, intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi, Badalova Viorica și Jeleznîi Angela, cu privire la declararea nulității actelor juridice.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu